

národní
úložiště
šedé
literatury

Literka - květen 2008. (Informační zpravodaj Památníku písemnictví na Moravě

Památník písemnictví na Moravě
2008

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-135851>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 15.04.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

Klub přátel Památníku

Podrobnější informace o nové zakládacím Klubu najdete na zvláštním letáčku u pokladny Památníku, na webových stránkách Muzea Brněnska: www.muzeumbrennska.cz

Tradiční noc otevřených dveří do všech muzeí Brna i okolí nabídne ro-

24. května, Muzejní noc

bude otevřena od 7. května do 29. června.

vznikla ve spolupráci se Slezským muzeem v Opavě. Pro veřejnost i další umělecké moravské spolky začátku dvacátého století. Výstava

6. května v 17 hod., vernisáž výstavy KOLIBA

a směřování, která je otevřena již od 4. dubna.

4. května, výstava Současná moravská bibliofilie

Poslední možnost navštívit výstavu Současná moravská bibliofilie, její tvář

Nejbližší akce a výstavy Památníku písemnictví na Moravě

HLEDÁME – časopis Host do domu

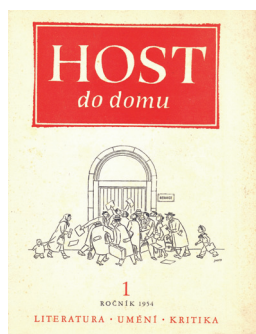
Měsíčník pro literaturu, umění a kritiku s názvem Host do domu vznikl v Brně roku 1954. Jeho prvním šéfredaktorem byl až do roku 1963 Bohumír Macák. Již v době Macákova šéfredaktorství se v časopise objevily příspěvky, které doslova rozčeřily stojaté vody dobového kulturního života. S nebyvalým ohlasem se setkal například článek Jana Trefulky „O nových verších Pavla Kohouta – polemicky“ v listopadovém čísle Hosta do domu z roku 1954. Trefulkův článek zařadil do časopisu v době šéfredaktorovy nepřítomnosti Ludvík Kundera, který poté za trest musel z redakce odejít.

Zlatou etapu svého vývoje prošel Host do domu až v šedesátých letech, kdy na šéfredaktorský post nastoupil Jan Skácel. Ten společně s redaktory Janem Trefulkou, Milanem Uhdem a Oldřichem Bártoem postupně rozšířil okruh nových spolupracovníků. Redakce poskytovala prostor zejména mladým nastupujícím básníkům. Oproti předcházejícím ročníkům podstatně vzrostla také úroveň příspěvků kritické rubriky (k pravidelné spolupráci získala redakce například Václava Černého, hlavními kritickými oporami časopisu byli Zdeněk Kožmín, Jiří Opelík, Milan Suchomel a Oleg Sus). V listu se objevila řada nových rubrik (k dodnes proslulým patří například rozhovory Drzý interview, komické texty Kouzlo nechtěného nebo Skácelovy Malé recenze). Na konci šedesátých let se časopis ještě věnoval diskusím o společenských či politických otázkách. Od počátku normalizace se ale přímé polemice s mocí důsledně vyhýbal a v posledních číslech se soustředil výhradně na umělecké problémy. Přesto bylo jeho vydávání v dubnu roku 1970 zastaveno.

V Památníku písemnictví na Moravě jsou badatelům k dispozici kompletní ročníky z roku 1954 a 1956 a čísla 1-10 a č. 12 z roku 1955. Byli bychom rádi, kdyby se nám podařilo vytvořit úplný archiv všech ročníků Hosta do domu, a tak pro badatele zpřístupnit jeden z nejvýznamnějších moravských literárních časopisů v celé jeho šíři. Pokud byste měli možnost náš archiv doplnit, neváhejte nás kontaktovat.

PAMÁTNÍK
PÍSEMNICTVÍ
NA MORAVĚ

Vydává Muzeum Brněnska,
připravuje Památník písemnictví na Moravě
Klášteř 1, 664 61 Rajhrad, tel.: 547 229 136
e-mail: pamatnik.rajhrad@quick.cz, www.muzeumbrennska.cz
Odpovědný redaktor: Vojen Drlík, redaktor: Petra Pichlová.
Autoři textů: Vojen Drlík, Romana Macháčková,
Petra Pichlová, Kateřina Vávrová
Vychází desetkrát ročně, číslo 5, ročník 2.

Setba samot, Pieta) a básní v próze (Rybář šupiny, Had na sněhu).
Sešitý poezie. Je autorem několika sbírek básní (např. Smutek země,
s nakladatelem Josefem Florianem. Založil vlastní bibliofilskou edici
ta. Debutoval roku 1913 v Moderní revui, později začal spolupracovat
jeho literární i grafické tvorby je hluboce prozřívající katolická spritualita-
překladům, poezii a výtvarnému umění (zejména grafice). Zakladatelem
měni, stranou oficiální kultury, na svém rodném statku, kde se věnoval
se v Petrkově u Havlíčkova Brodu narodil Bohuslav Reynek. Žil v osa-

31. 5. 1892

-Eight Publishers.

v samizdatové Edici Petrice a v exilových nakladatelstvech Index a Sixty-
(Zločin pozdravení, Svedený a opuštěný) a novely (O bláznzech jen dobře)
noze“ (se zázakem publikovat). V letech 1970–1987 uveřejňoval romány
literárního měsíčníku Host do domu, noční hřídač, spisovatel“ na volné
z KSČ (1950 a 1971), vykonával různá zaměstnání: traktorista, redaktor
tiku a češtinu na Karlově a Masarykově univerzitě. Byl dvakrát vyloučen
se v Brně-Křálově Poli narodil Jan Trefulka. Studoval literární vědu, este-

15. 5. 1929

Některá (nejen) literární výročí měsíce května 2008

Informační zpravodaj Památníku písemnictví na Moravě

LITERKA

květen 2008

K práci jsem odjakživa potřebovala samotu, ticho a klid. Nekonečné schůzování, debatování či módní brainstorming mi stále připadá jako zbytečná ztráta času. Postupně však přibývá chvíl, kdy radu nebo pomoc druhých vítám s otevřenou náručí. A konečně již starý Aristoteles tvrdil, že člověk je tvor společenský. Tak je asi přirozené, že lidé nejrůznějších profesí mají tendenci se sdružovat do větších či menších skupin, společenstev, spolků. Specifický charakter má „spolčování“ v kultuře, kde členy poutají nejen podobné umělecké nebo ideologické názory, ale i touha prosadit se. Jeden z takových uměleckých spolků

- » Editorial
- » Nejbližší akce a výstavy
- » Květnová literární výročí
- » V krajině Nezvalova dětství
- » Sejdeme se na Titanicu
- » Koliba
- » 3 otázky pro Jiřího Reynka
- » Časopis Host do domu

– Koliba – se na začátku května představí také návštěvníkům Památníku písemnictví.

Možná si při četbě Literky pomyslíte, proč se v tomto čísle, které je věnováno hlavně spolkovému životu, objevuje zrovna postava Bohuslava Reynka – samotáře, jenž

je téměř ztělesněním anti-spolkového způsobu života, literární i výtvarné tvorby. Mám velkou radost, že se prostřednictvím odpovědí syna Bohuslava Reynka Jiřího alespoň částečně poodhalí vztah umělce-samotáře k dobovým uměleckým spolkům. A nakonec i jiný pól v přístupu k umělecké tvorbě.

Petra Pichlová

Verše měsíce
května

Bohuslav Reynek Vzpomínka na samotu

Samota oken. Samota dveří.
Dveře jsou černé. V okně se šerí.
Dveře zvou čelo. Šeptá stín v keři.

Loni jsme v Památníku písemnictví založili Klub přátel. Základní myšlenkou bylo setkávat se při různých příležitostech s našimi příznivci a vůbec milovníky moravské literatury a zprostředkovávat pohled na literaturu i z trochu jiného, méně formálního úhlu. Tak se zrodil nápad uspořádat každý rok sportovní kulturní akci. Jejich předchůdcem byl loňský cyklistický výlet po stopách Petra Bezruče, který naplánoval a zorganizoval Ivan Zálešák. Organizační zajištění Klubu přátel je od samého počátku v rukou Ing. Romany Macháčkové, která se ujala také pořádání letošního výletu do kraje dětství Vítězslava Nezvala.

Výchozím bodem dubnového nezvalovského výletu byly Dukovany, odkud jsme se vydali po zelené stezce přes Rešice ke Spálenému mlýnu. Odtud jsme se drželi značky žluté a ukryli se v Přírodním parku Rokytná. Pohodlnou cestu vystřídalá úzká cestička podél řeky Rokytné, která byla naší společnicí kolem Bendova mlýna až k Tavíkovickému mostu. Tavíkovice, místo, kde Vítězslav Nezval hrával v přírodě ochotnické divadlo, jsme minuli a silnice nás zavedla přímo do Šemíkovice před budovu bývalé školy, ve které básník se svými rodiči pobýval v letech 1903–1922. U pamětní desky jsme se na Šemíkovice podívali Nezvalovým očima prostřednictvím ukázky z jeho knihy vzpomínek – Z mého života. Příjemně znavení jsme odpočítávali poslední metry k cíli našeho výletu – Rouchovanům, kde byl malý Vítězslav Nezval poprvé divákem divadelního představení.

Koliba

Vydání spolkového zákona (15. listopadu 1867) znamenalo počátek rozvoje kulturních spolků na Moravě. Mezi nejvýznamnější moravské umělecké spolky první čtvrtiny 20. století patřily například Klub přátel umění (1900–1919), Moravské kolo spisovatelů (1912–1949), Literární skupina (1921–1929), Brněnský Devětsil (1923–1924) či Koliba (1919–asi 1922). Celková doba trvání Koliby je v porovnání s některými uměleckými spolky sice krátká, ale její uměleckou či duchovní hodnotu nelze opominout. Koliba je totiž důkazem obrody „moravského“ umění a myšlenky moravství začátku 20. století, jak se o tom přesvědčí návštěvníci květnové výstavy v Památníku.

V uměleckém směřování Koliby hrál důležitou úlohu Frenštát pod Radhoštěm. Bylo to jednak místo narození několika členů skupiny (Františka Horečky, Františka Tučného, Břetislava Bartoše a Jana Michny), jednak se Frenštát stal již před první světovou válkou místem, kde bylo snadné propadnout obdivu k slovanskému východu a slovanskému mýtu. Nasvědčovaly tomu mnohé dobové vlastenecké oslavy, např. odhalení busty Františka Palackého nebo sousoší sv. Cyrila a Metoděje. Skupina mladých moravských umělců (kteří si už nyní, od roku 1914 na podnět Ferdise Duší říkali Kolibané) v tomto ovzduší uspořádala výstavu obrazů, soch, architektonických návrhů a knižních publikací. Až na některé kubisticky laděné sochařské návrhy se díla dotýkala lidové tradice a regionálních námětů, které byly vlastními pilíři kolibanské tvorby.

21. března 1920 se uskutečnila vernisáž druhé výstavy Kolibanů. Tentokrát se např. obrazy Jaroslava Augusty či Gustava Mallého, hračky Zdislava Hercíka, sochy Rudolfa Břeže či Františka Gahury, keramika a grafiky vystavovaly v brněnském Domě umělců (dnešním Domě umění). Nechyběla ani literatura, a to v podobě almanachu Čin a slovo a Kněhyně coby přílohy časopisu Veraikon. Vystavoval i Jakub Deml své deníkově laděné periodikum Šlépěje, publikace jím vydané či rukopis básnické knihy Moji přátelé. Třetí výstavu Kolibané uspořádali rovněž v Domě umělců dne 5. června 1921. Jmenovala se stejně jako katalog výstavy Vzplanutí východu. Ústředním motivem se tentokrát stala architektura. Téhož roku začala Koliba vydávat časopis Kněhyně jako samostatné periodikum. Ale již na začátku následujícího roku dochází k postupnému rozpadání spolku. Poslední zapsaná valná hromada Koliby proběhla 5. března 1922, další zápisy o jednáních spolku nejsou.

Vernisáž výstavy věnované uměleckému spolku Koliba proběhne v Památníku písemnictví na Moravě dne 6. května v 17 hodin. Pro veřejnost bude výstava otevřena od 7. května do 29. června denně kromě pondělí od 9 do 17 hodin.

Kdysi jsem chodil na výstavy ze zájmu o vystavované předměty. Dnes chodím stále častěji na výzvědy: zjišťuji, co dělá konkurence. Ani sebezajímavější exponáty nezabrání mému podvědomí, aby mě neupozornilo na špatně přilepenou popisku, křivě visící exponát nebo věcnou chybu. Dobrý nápad, chytré a elegantní řešení ve mně vyvolávají trochu závisti: „...že nás to ještě nenapadlo...“ tohle bychom mohli zkusit taky...“

Na výstavu Titanic, která na své pouti světem zakotvila i v bývalé hale Bauhausu na Heršpické ulici, mě nepřivedl zájem o katastrofy. Zlákala mě touha poznat finy komerční prezentace unikátních předmětů. Zvyklý na lidové vstupné v Památníku jsem se překonal a u pokladny vyklopil horentní sumu, dvě stě padesát korun. Pak už se přede mnou otevřely potměnělé prostory: kdo by čekal nějaká mimořádná výstavní řešení, ten by se mýlil. Výstava je věcná, zachycující událost, její aktéry, předeheru a závěr. Magnetem jsou exponáty, jimž dodala na hodnotě katastrofa a sofistikovaná technika použitá při jejich vyzvednutí z mořských hlubin. Poučná je jednoduchá a veskrze účelná instalace, bez počítačových simulací nebo světelných efektů. O ochotě návštěvníků číst přesvědčí muzejníky série poměrně obsáhlých doprovodných textů. A za zamýšlení stojí poznatek, že do výstavnictví lze vstoupit i s komerčními hledisky, pokud je nabízené téma dostatečně atraktivní a způsob prezentace střídavý.

PhDr. Vojen Drlík je zakladatelem a hybnou silou Památníku písemnictví. Stojí za většinou podnětů, které uvádí v chod naše aktivity – od přemísťování vitrín až po (zdánlivě) nikdy nekončící krácení textů.

3 otázky pro Jiřího Reynka

Jaký vztah měl Bohuslav Reynek ke spolkům? Stranil se jich?

Tatínkův vztah k uměleckým (a dalším jiným) spolkům nebyl nepřátelský, byl spíše lhostejný. On nebyl debatér, otázky teorie ho nezaměstnávaly a rozhovory táhnoucí se do noci nemiloval.

Dostával nabídky ke vstupu do některého z uměleckých sdružení? Slyšela jsem, že například Vlastislav Hofman jej chtěl přizvat k Tvrdosíjným... Jak na tyto nabídky reagoval?

V zdánlivém kontrastu k tomu, co tu bylo řečeno, byl jeho srdečný vztah k řadě přátel výtvarníků (Čapek, Hofman, Benda) a jeho vděčný vztah k Fillovi, který ho jako první povzbudil. Z okruhu těchto přátel mu přišla nabídka členství v Tvrdosíjných, o níž se zmiňujete. Nevím, jestli se to nakonec uskutečnilo, on o tom moc nemluvil, nepovažoval to za důležité. Důležité ale pro něj bylo přátelství těchto lidí, které pak rád do Petrкова zval.

Na ty návštěvy rád vzpomínal – bral je rád do polí a k potoku, kde jim předváděl chytání ryb do ruky, v čemž on vynikal.

Potřeboval Váš otec ke své literární a výtvarné tvorbě samotu?

Samota byla pro něho nutnost, většinou ho netížila, na rozdíl od často nepřiměřené společnosti lidí. Vítanými hosty jeho samoty byla naopak zvířata. To už jsou ale věci dostatečně známé.

Bohuslav Reynek v polovině 50. let

Jiří Reynek (5. července 1929 v La Tronche u Grenoble) – po studiu na měšťanské škole pracoval u státních statků a v JZD jako krmič. Je svobodný. Od devadesátých let překládá z francouzštiny: Henri Pourrat – Poklady z Auvergne (Havlíčekův Brod, Hejkal 1994), Henri Pourrat – O řeřavých očích (Havlíčekův Brod, Literární čajovna Suzanne Renaud 1997), Henri Pourrat – Kašpar z hor (Havlíčekův Brod, Literární čajovna Suzanne Renaud 2001) a Francis Jammes – Román zajícův (Havlíčekův Brod, Literární čajovna Suzanne Renaud 2002).